

Matematika pro ekonomy
Domácí úkol 21

Úlohy ze závěrečného testu z LS 2010/11 s řešením

Toto jsou úlohy použité v závěrečném testu v letním semestru 2010/11. Úlohy jsou číslovány 1–5, každá je ve variantách A,B,C,D.

1. Vyšetřete průběh funkce $f(x)$ tj. nalezněte definiční obor, limity a hodnoty v důležitých bodech, kořeny, lokální a globální extrémy, intervaly monotonie, případné asymptoty, obor konvexity a konkavity, inflexní body, načrtněte graf.

A. $f(x) = \ln \left(\frac{x+5}{1-x} \right)$

B. $f(x) = \frac{e^{2x}}{e(x-1)}$

C. $f(x) = \frac{1-x}{\sqrt{x^2+4}}$

D. $f(x) = \frac{e^{3x}}{x-2}$

2. Najděte všechny stacionární body funkce $f(x, y)$ v $\mathbb{R}^2$.

A. $f(x, y) = x^3 - xy + y^2 - y$

B. $f(x, y) = x^2 - x - xy + 2y^3$

C. $f(x, y) = x^3 - x^2 - 4x + y^2 + 2xy$

D. $f(x, y) = x^2 - x - xy - y^3 + y$

3. Určete extrémy funkce $f(x, y)$ na množině M .

A. $f(x, y) = x^2 - 8x + 3y, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; 0 \leq x \leq 2, -x \leq y \leq x^2\}$

B. $f(x, y) = 2x - x^2 + 3y, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; -3 \leq x \leq 6, x^2 \leq y \leq 3x + 18\}$

C. $f(x, y) = y - x,$

$$M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; 0 \leq x \leq 6, x^3 - 5x^2 - 7x + 12 \leq y \leq 12 - x\}$$

D. $f(x, y) = x^2 + 2y, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; -2 \leq x \leq 5, x - 5 \leq y \leq 5 + 4x - x^2\}$

4. Určete extrémy funkce $f(x, y)$ na množině M .

A. $f(x, y) = x^2 - xy + y^2, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; x^2 + xy + y^2 \leq 27\}$

B. $f(x, y) = x^2 - xy + y^2, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; (x-1)^2 + (y-1)^2 \leq 8\}$

C. $f(x, y) = e^{x^2+y^2}, M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; 4x^2 + (y-2)^2 = 9\}$

D. $f(x, y) = x^2 - 2x + y^2 + 6y + 10,$

$$M = \{[x, y] \in \mathbb{R}^2; (x-2)^2 + (y+2)^2 = 4\}$$

5. Určete extrémy funkce $f(x, y, z)$ na množině M .

A. $f(x, y, z) = 4x - y, M = \{[x, y, z] \in \mathbb{R}^3; y^2 + z^2 = 40, x^2 + z^2 = 100\}$

B. $f(x, y, z) = x^2 - 2x + y^2 + z^2 + 4,$

$$M = \{[x, y, z] \in \mathbb{R}^3; (x-1)^2 + y^2 = 13, 3x + 2y - z + 12 = 0\}$$

C. $f(x, y, z) = x - 2y + z, M = \{[x, y, z] \in \mathbb{R}^3; x^2 + y^2 + z^2 = 9, y^2 + z^2 = 5\}$

D. $f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2 - 4z + 4,$

$$M = \{[x, y, z] \in \mathbb{R}^3; x^2 + (z-2)^2 = 10, 6x - y + 2z = 4\}$$

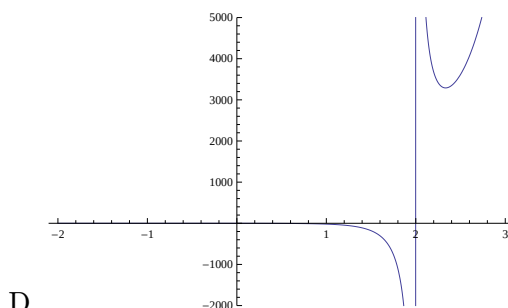
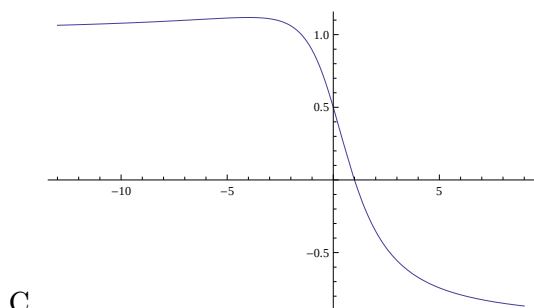
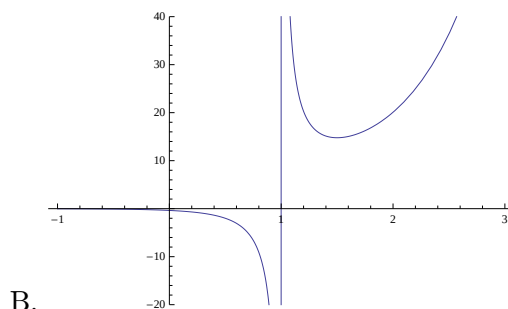
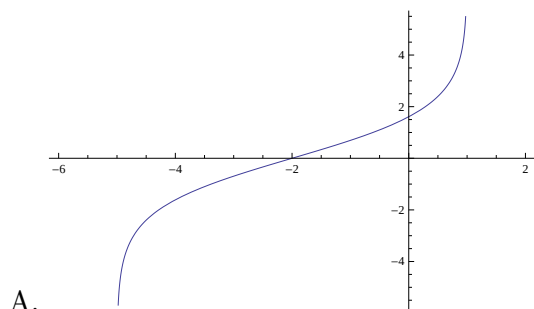
Řešení:

1. A. $D_f = (-5, 1)$, roste v D_f , $\lim_{x \rightarrow -5+} = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 1-} = +\infty$, inflexe v bodě 0, svislé asymptoty $x = -5, x = 3$.

B. $D_f = \mathbb{R} - \{1\}$, v $(-\infty, 1)$ klesá od 0 do $-\infty$ a je konkávní, v $(1, \frac{3}{2})$ klesá od $+\infty$ do $2e^2$, v $(\frac{3}{2}, +\infty)$ roste od $2e^2$ do $+\infty$ a je konvexní v $(1, +\infty)$, svislá asymptota $x = 1$.

C. $D_f = \mathbb{R}$, $\max f(-4) = \frac{\sqrt{5}}{2}$, $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} = \mp 1$, konkávní v $(-3 - \sqrt{11}, -3 + \sqrt{11})$, jinde konvexní, asymptoty v $\pm\infty$: $y = \mp 1$.

D. $D_f = \mathbb{R} - \{2\}$, v $(-\infty, 2)$ klesá od 0 do $-\infty$ a je konkávní, v $(2, \frac{7}{3})$ klesá od $+\infty$ do $3e^7$, v $(\frac{7}{3}, +\infty)$ roste od $3e^7$ do $+\infty$ a je konvexní v $(2, +\infty)$, svislá asymptota $x = 2$.

2.

- A.** $(\frac{1}{2}, \frac{3}{4}), (-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}),$
B. $(\frac{2}{3}, \frac{1}{3}), (\frac{3}{8}, -\frac{1}{4}),$
C. $(2, -2), (-\frac{2}{3}, \frac{2}{3}),$
D. $(\frac{1}{4}, -\frac{1}{2}), (\frac{2}{3}, \frac{1}{3}).$

3.

	<i>min</i>	<i>max</i>
A.	$f(2, -2) = -18$	$f(0, 0) = f(2, 4) = 0$
B.	$f(-\frac{1}{2}, \frac{1}{4}) = -\frac{1}{2}$	$f(\frac{11}{2}, \frac{69}{2}) = \frac{337}{4}$
C.	$f(4, -32) = -36$	$f(0, 12) = 12$
D.	$f(-1, -6) = -11$	$f(4, 5) = 26$

4.

	<i>min</i>	<i>max</i>
A.	$f(0, 0) = 0$	$f(\pm(3\sqrt{3}, -3\sqrt{3})) = 81$
B.	$f(0, 0) = 0$	$f(\frac{3\pm\sqrt{15}}{2}, \frac{3\mp\sqrt{15}}{2}) = \frac{27}{2}$
C.	$f(\pm\frac{\sqrt{17}}{6}, -\frac{2}{3}) = e^{11/12}$	$f(0, 5) = e^{25}$
D.	$f(2 - \sqrt{2}, -2 - \sqrt{2}) = 6 - 4\sqrt{2}$	$f(2 + \sqrt{2}, -2 + \sqrt{2}) = 6 + 4\sqrt{2}$

5.

	<i>min</i>	<i>max</i>
A.	$f(-10, \sqrt{40}, 0) = -40 - \sqrt{40}$	$f(10, -\sqrt{40}, 0) = 40 + \sqrt{40}$
B.	$f(-2, -2, 2) = 20$	$f(4, 2, 28) = 800$
C.	$f(-2, 2, -1) = -7$	$f(2, -2, 1) = 7$
D.	$f(1, 0, -1) = f(-1, 0, 5) = 10$	$f(-3, -20, 1) = f(3, 20, 3) = 410$